

Terttu Juntunen PARHAITA VUOSIA

Suomi
Finland
100

Terttu Juntunen

PARHAITA VUOSIA

BoD - Books on Demand

JUNTUMAN PRODUCTIONS
Y-tunnus 2851456-4

Teksti: Terttu Juntunen

Kuvien valinta, redusointi, kuvankäsittely, kirjan taitto & toimittaminen: Max Juntunen.

Valokuvat: Juntusen suvun valokuva-albumit; suurimman osan on kuvannut vuosien mittaan Tauno Juntunen.

Valokuvien koonti ja digitointi: Jukka, Kari & Max Juntunen.

Kuvatekstit: Kari & Max Juntunen.

© 2017 / 2019 Terttu & Max Juntunen.

Toinen, korjattu painos 2019.

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa.

Julkaisija / kustantaja: Juntuman Productions, Rovaniemi.

ISBN 978-952-93-9264-3

9 789529 392643

Omat kivet kirjassa

Ripustaisinko
omia lauseitani
kuin Ilmari Kianto
pihakivien kulmiin?

Helpommin tähän kirjaan!

Josko löytäisin kirjoituksesta
vastineen kiireen pyöritykselle,
hien haihduttajan –
päivän kuumentamalle otsalleni.

Kirjani
kuulijani
ystävällinen
sydämeni kivien kerääjä.
Mitä olisin ilman sinua.

Terttu Juntunen**PARHAITA VUOSIA**

Omat kivet kirjassa**SISÄLTÖ****Nälkämaan laulu****Lukijalle** 1**Kuvaliite 1** (2-18)**1 LAPSUUSMUISTOJA**

Ensikotini 18

Kievarin hevosella kotiin 30

Keväthöiseellä 36

Makean nälkää 41

Maatalon hevoset 44

Kunnon jätkänä 44

Virkkusilmä herkkäkorva 50

Kuusijuhlassa hevoskyydillä 54

Ratsastusta ilman satulaa 55

Rakeita heinäniityllä 57

Ukonilma yllätti 58

Täti-Sirkan hurja myllymatka 59

Vaikea yö 60

Perunasäkkien kylkiäisenä 64

Eräs kalaretki 67

Muistojen säilömistä 75

Mihin ne hävisivät? 80

Kuvaliite 2 (81-99)**2 MATKOILLA KOETTUA**

Ilmarin kaupunkireissu 100

Ihmeaine 106

Dagomysin muistoissa 110

Matkakronikka 90 111

Joulu Lontoossa 114

I Love Sixpence 132

Kallis oma raha 133

Aikatanssissa auringon alla 136

Kuvaliite 3 (138-165)**3 ELÄMÄN PARHAINA
VUOSINA**

Rintataskusta pienet kukat 166

Puhe ajatusta nopeampi 169

Luontokokemus 170

Vieras 171

SuPS 173

Tehokkaammille kierroksille 175

Arkaa tavaraa 182

Kevään karuselli 183

Selvällä suomenkielellä 187

Vierahia rajan takaa 189

Sanaleikkejä 194

Helteestä talven kylmyyteen 194

Tuikkaus 196

Enkelin viesti 200

Tuoksuherätys 202

4 HAVAINTOJA ELÄMÄSTÄ

Muuttoliike kaopunkiin	208
Mummu	214
Kissa minkä tempun teit!	219

Kuvaliite 4 (224-239)

Ajan rännien syöksetys	240
Lekkerisatu	242
Hellan äärellä	244
Rukiinen tuoksu	244
Kiusanhenki	245
Angoran kesäriesa	248
Pesällä	249
Tietopääte käyttöön	250
Episodi kirkossa	253
Lasten suusta	255
Silmälääkäri	255
Maitokassi	255
Talonmies	255
Kurkilaulu	256
Se on minun!	256
Korkealle, matalalle	259
Sana paikallaan	259
Uimareissu Jaakon päivän jälkeen	260
Kotimaan multiin	263
Poikamme Intissä	265
Varo kuumaa aurinkoa	268
Kahvi ei maistu	270
Erikoisliikuntaa aattona	272
Hampaasta asiaa	274
Runouni	276

Pieni runo	277
Sitkeä rakkausruno	277

5 VUODET VIERIVÄT, SÄÄT VAIHTELEVAT

Maaliskuun aurinkopäivä	280
Keskikesän aikaan	290
Taas tuli uusi päivä	298
Kesä hiipuu pois	300
Heinäkuu on lopuilleen ehtinyt	301
Tänä jouluna	305

Kuvaliite 5 (306-325)

6 SIIPIRIKKO

Kiirekin jäi siihen paikkaan	326
Kun sänky kahlitsee	331
Kävelen runoksi päivän	332
Kirjoittajakaveri	333
Pikkumökille mieli	337
Pikkumökillä	343
Äiti ikävöi	346
Teipattu kirja	351
Sielunmaisema	354
Utopiaa	356
Lämmöt päälle	358
Hiljainen vieras	360
Muistohetki maanantaikerhossa	364
Hoitokodin kuulumisia	367
Siipirikon mietteitä	367

Kuvaliite 6 (370-374 ja 382)

VALOKUVAT	375
------------------	-----

Nälkämaan laulu

Nälkämaan laulun eli Kainuun marssin on sanoittanut Ilmari Kianto ja säveltänyt Oskar Merikanto.

*Kuulkaa korkeimme kuiskintaa, jylhien järvien loiskintaa!
Meidänpä mainetta mainivat nuot, koskien ärjyt ja surkeat suot!
Meidänpä vapautta vaarat on nää! Meidän on laulua lahtien pää!
Meille myös kevätkin keijunsa toi, rastas ja metso täälläkin soi.*

*Taival lie hankala - olkoon vaan! Luonto lie kitsas - siis kilpaillaan!
Kolkassa synkeän syntymämaan pirttimme piilköhöt paikoillaan!
Vainojen virrat, oi vaietkaa! Rapparit, ryöstäjät, kaijotka!
Miekkaa ei tarvis - tarmoa vaan puolesta hengen ja heimon ja maan.*

*Nosta jo rintaasi maausko uus, taannuta taika ja vanhoillisuus!
Maamies, muista, miss' onnesi on, riihesi rikkaus riippumaton!
Kainuhun kansa, ah arpasi lyö! Missä on ryhtisi, kunniatyö?
Meidän on uudesta luotava maa, raukat vaan menköhöt merten taa!*

Kajaanin maanviljelysseura tilasi Nälkämaan laulun vuonna 1911 alun perin omaksi laulukseen Suomussalmella asuneelta Ilmari Kiannolta. Seuran sihteerin H.J. Linnan mielestä laulussa oli liikaa sanoja. Niinpä hän tiivistäi tekstin säveltäjä Merikannon kanssa (lähes) nykyiseen muotoonsa. (Lähteet Kainuun liitto, <https://www.kainuunliitto.fi/nalkamaan-laulu> ja Nälkämaan laulu -Kainuun maakuntalaulu, <http://www.reijoheikkinen.fi/nalkamaan-laulu-kainuun-maakuntalaulu/>).

LUKIJALLE

Äkkiä ja ennalta arvaamatta muuttui elämänmeno kauppareissulla Kajaanin kauppatorilla kesällä 2003. Laitoin pyörää lankkuaidan vierelle, kun nilkka nyrjähti ja vapina kiiri selkää pitkin. Joku lähellä sanoi: - Sinun jalka ei kannu, soitan ambulanssin. Ambulanssi tulikin pian ja valkotakkiset työnsivät minut sisälle. Kuin ihmeen kaupalla pysyin tajunnassa ja pystyin vastailemaan hoitajien kysymyksiin.

Keskussairaalaista sain ensiavun ja lähetteen Oulun sairaalaan. Sinne mentiin, yöllä leikattiin aivoverenvuoto, ja niin sain jatkoaikaa elämälleni. 50 prosenttia tällaisista tapauksista menehtyy, ellei pääse nopeasti hoitoon. Verenvuodon seurauksena tuli vasemmanpuoleinen halvaus.

Aviomieheni Tauno on ollut omaishoitajani ja joutunut koville, kun äkkiä kaikki arkiset touhut jäivätkin hänelle. Uuden kodin hankimme joulun jälkeen 2003 pitkälti muuttuneen tilanteeni ehdoilla.

Tietopäätettä olen ajankulukseni naputtellut, enimmäkseen vain oikealla kädellä. Vasen käsi on vielä toipilas. Nyt olen koettanut kuntoutua entiselleni mutta hidasta on toipuminen. Aika näyttää tuleeko mummosta enää ilman keppiä kävelijää.

Näillä sivuilla, sinä hyvä lukija, voit kokea elämäni tarinaa; niin lapsuuden muistoja ja kertomuksia vanhoilta hyviltä ajoilta kuin muutenkin parhaita muistojani elämän päivistä, ja vähän vielä heijastuksia siipirikonkin kokemuksista.

Terttu Hilda Helena Juntunen (o.s. Hurskainen)

Kirjoittajan äidin vanhemmat
Anna-Leena Leinonen o.s. Mikkonen, myöh. Mäkäpäinen
(14.9.1875 - 28.4.1962); Yrjö Leinonen (20.5.1864 - 08.4.1920)

Kirjoittajan isän vanhemmat
Hilda Maria Hurskainen o.s. Leinonen (28.12.1882 - 22.11.1978);
Vihtori Joel Hurskainen (26.1.1878 - 7.11.1927)

Kirjoittajan vanhemmat

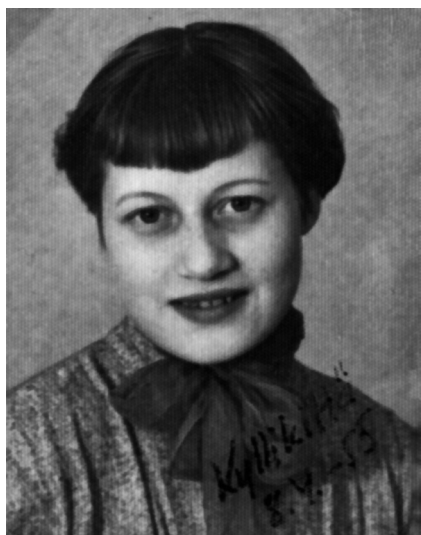
Hilja Amanda Hurskainen, o.s. Leinonen (1.8.1914 - 5.9.1998);

Urho Ilmari Hurskainen (24.3.1908 - 30.9.1981)

Hilja ja Ilmari Hurskaisen Kajaanin maalaiskunnan Jormuaan kuuluvalla Hannusrannan kylällä sijaitseva kotitila Hakalehto.

Hurskaisen sisaruksia kuvattuna suunnilleen saman ikäisinä:

*Terttu Hilda Helena rippikuvassa
Muisto Kyllikki 14-vuotiaana*

*Marja-Leena rippikuvassa
Toivo Juhani 16-vuotiaana.*

Kyllikki, Hilja, Marja-Leena, Juhani ja Ilmari Hakalehdon pirtissä 1950-luvun alussa.

*Pikkukuivissa
esitellään loput
Hurskaisen
perheenjäsenet:
vasemmalla
Terttu 14 v. ja
oikealla ottotytär
Helvi Leinonen,
12 v. (katso s. 79).*

Neiti Terttu Hurskainen vastaanottaa veikkauksia Vuoren Kirjakaupassa vuonna 1957. Kuva on julkaistu Veikkaaja-lehdessä. Asiakasta esittää saman kirjakaupan myyjä Kerttu Hiltula. Alla Terttu, Hilja ja Ilmari heinätöissä.

*Terttu Hilda Helena, o.s. Hurskainen ja Tauno Antero Juntunen
vihittiin avioliittoon sulhasen kodissa Messeniuksentiellä Kajaanin
Teppanassa 1958. Seremonian toimitti kirkkoherra Leo Rajamäki (alakuva).*

*Mitäs annat
muistoksi?*

*Sormeen ringin
kultaisen...*

*... kaupan päälle
sydämen.*

*Valokuvaajana häissä toimi
Jaakko Joopi Heikkinen.*

*Häävalssin Terttu tanssi sulhasen serkun Veikko Kyllösen kanssa. Tuore
aviomies Tauno puhalsi Taikayö-valssin sävelet ilmoille klarinetillaan.*

Tertun ja Taunon yhteiseksi kodiksi tuli Taunon vanhempien Annikki ja Edvard Juntusen uudehkon rintamamiestyyppin omakotitalon ullakkohuone. Samassa taloudessa asuivat myös Veikko (Vesse) ja Hilka (Hilu).

Terttu Juntunen **PARHAITA VUOSIA**

Päivät ja vuodet

Ohikulkumatka päivien kautta, etkä luullut niin lyhyeksi!

Nuorena toivoit pian aikuiseksi, nyt: olisinpa nuori.

Eteenpäin käy aika, näet omat lapsesi, lapsenlapsesi kasvavan rinnan kanssasi.

Siinä menee nuoruutesi, kävelee ohitsesi.

Niin menevät päivät ja vuodet - aika, jokaisen kanssa.

Runokirjasta *Väljässä tuulessa* (2001).

Ahkerat näppäimet juoksevat kilpaa, vaikka vain toinen käsi vastaa aivojen käskyyn. Opittu kymmensormijärjestelmä ei vastaa aikaa, puoleksi halvaantunut kroppa hiljentää vauhtia.

Heinäkuussa 2003 yllättäen iskenyt aivoverenvuoto pysäytti eläkepäivien riennot. Toispuoleinen halvaus pakotti pyörätuoliin, mutta äly, muisti, ajattelu, puhe, runo, teksti ja kirjoittamisen halu jäivät henkiin.

Terttu Hilda Helena Juntunen (s. 1938) on elänyt koko elämänsä Kainuussa. Hänellä on kokemuksia ja tositarinoita sota-ajan jälkeisiltä jälleenrakentamisen ja modernisoitumisen kausilta nykyaikaan. Monista aiheista on vuosien varrella syntynyt muisteluja ja itse koettuja tapahtumia mutta myös runoja ja sepitettyjä luomuksia.

Juntusen perhealbumeista on koottu suuri määrä valokuvia valottamaan suvun historiaa eri vuosikymmeniltä. Kirjoituksiin, valokuviiin ja niiden selityksiin on samalla tallentunut laajemmin välähdyksiä erilaisista paikoista, tilanteista, ympäristöistä, toiminnoista, elintavoista ja suomalaisesta kulttuurista.

Tekstit ja valokuvat virittävät myös aikalaishäkymystä ja ajankuvaa eri vuosikymmeniltä. Yhdessä perheen, suvun, kylänväen ja kuntalaisten elo ja kokemukset synnyttävät upean historiallisen koosteen.

JUNTUMAN

PRODUCTIONS

Y-tunnus 2851456-4